

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-158/94

Odklonilno ločeno mnenje sodnika dr. Umeta

Glasoval sem proti izreku pod I. tč. 1, 2, 3, 4 in 6 (torej proti razveljavitvi 2. člena, prvega in drugega odstavka 5. člena, 63. člena, šestega, sedmega in osmega odstavka 72. člena in proti razveljavitvi nekaterih določb v prvem in drugem odstavku 64. člena, tretjem in četrtem odstavku 65. člena, v 66. členu, prvem in drugem odstavku 68. člena in v tretjem odstavku 77. člena Zakona o Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje). Glasoval pa sem za razveljavev četrtega odstavka 73. člena tega Zakona, ki se nanaša na nadzorovanje posamičnih revizijskih postopkov in za ugotovitveni izrek pod tč. II, da določba prvega odstavka 73. člena Zakona ni v neskladju z Ustavo, česar razlagam tako, da preverjanje zakonitosti in pravilnosti izvajanja predpisov obsega tudi kontroliranje, inšpiciranje in revidiranje.

V svojem ločenem mnenju se pridružujem odklonilnemu ločenemu mnenju sodnika dr. Janeza Šinkovca v vseh njegovih razlogih, ki se nanašajo na tiste dele izreka, ki razveljavljajo posamezne določbe zakona (izvemši izrek pod tč. I/5) in njegovim razlogom še dodajam svoje. Poleg tega pa v svojem mnenju vsebinsko skladno z obrazložitvijo odločbe (tč. 30 obrazložitve) dodajam argumentacijo za razveljavev četrtega odstavka 73. člena Zakona.

1. Z razveljavitvijo določb 2. člena, ki Agencijo opredeljujejo kot javni zavod in 63. člena, ki ureja oblikovanje sveta Agencije in njegove funkcije, je ostala Agencija kot pravna oseba docela neopredeljena. Če Agencija ni javni zavod, je pa pravna oseba (prvi stavek 2. člena izpodbijanega Zakona, ki Agencijo opredeljuje kot pravno osebo, je ostal v veljavi), se zastavlja vprašanje, kaj Agencija po razveljavitvi nekaterih določb, ki se nanašajo na njen status, sploh je. Pravni položaj oziroma pravna narava take institucije pa je seveda pomembna za opredelitev njenega mesta v sistemu, njenih pristojnosti in tudi njene odgovornosti. Opozarjam, da naš pravni sistem ne pozna nenominiranih pravnih oseb, temveč opredeljuje njihovo nomenklaturu, zlasti v Zakonu o gospodarskih družbah, Zakonu o gospodarskih javnih službah, v Zakonu o zadrugah, Zakonu o zavodih, Zakonu o bankah in hranilnicah, Zakonu o zavarovalnicah itd. V pravnem sistemu obstojajo seveda tudi druge, zlasti civilne pravne osebe, kot so na primer društva, verske skupnosti itd.

Kakšen pravni režim naj velja za Agencijo, je po izdaji odločbe, ki razveljavlja tiste člene, ki se na njen status nanašajo, docela nejasno. Prav gotovo ne more veljati v celoti pravna ureditev, ki velja za Računsko sodišče, ki je z Ustavo opredeljeno kot neodvisen organ.

Mnenja sem, da odločbe Ustavnega sodišča ne bi smele povzročati pravnih praznin, ki jih je na področju statusa tudi težko izpolnjevati z analogijo.

2. Agencija kot naslednica bivše SDK je institucija, ki jo je zakonodajalec obdržal v sistemu očitno predvsem zaradi nadzora nad že doslej opravljenim in tekočim lastninskim preoblikovanjem podjetij in zaradi varstva družbene lastnine v postopkih lastninskega preoblikovanja. Agencija ima v okviru funkcije "revidiranja lastninskega preoblikovanja pravnih oseb" iz 6. alineje prvega odstavka 4. člena Zakona predvsem pooblastila iz Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki se nanašajo na revizijske postopke.

V pogledu izvedbe posamičnih postopkov revidiranja lastninskega preoblikovanja, v katerem sestavlja Agencija poročila in izdaja odločbe, pa Agencija ne more biti podvržena kontroli nobenega organa, ne zakonodajnega, ne izvršilnega. V pogledu vodenja in izpeljave posamičnih revizijskih postopkov torej Agencija ne more biti ne pod kontrolo Državnega zbora Republike Slovenije ne pod kontrolo Vlade Republike Slovenije. Taka kontrola posameznih postopkov je v nasprotju z določbo drugega odstavka

120. člena Ustave, ki vsebuje opredelitev, da upravni organi (in seveda tudi organizacije z javnimi pooblastili) opravljajo svoje funkcije samostojno, na podlagi ustave in zakonov.

Mnenja pa sem, da zaradi razveljavitve četrtega odstavka 73. člena ni potrebno razveljavljati tudi tistih določb Zakona, ki se nanašajo na status Agencije, na sistem upravljanja v njej in na vodilne delavce. Po mojem mnenju Agencija torej ne more biti v pogledu izpeljave konkretnih revizijskih postopkov pod nadzorom nobenega organa, to pa ne izključuje siceršnjega splošnega nadzora Vlade nad to institucijo.

dr. Lojze Ude